

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Одеський національний медичний університет

Кафедра хірургічної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректора з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
З ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МАЛОІНВАЗИВНИХ ХІРУРГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І
ПІДХОДИ В КЛІНІЧНІЙ ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма «Стоматологія»

Одеса

2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Гулюк А.Г.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хірургічної стоматології
Протокол № 1 від 29,08.2024 р.

Завідувач кафедри

Анатолій ГУЛЮК

Погоджено із гарантом ОПП

Анатолій Гулюк

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з стоматологічних дисциплін
ОНМедУ

Протокол № 1 від 30,08, 2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з стоматологічних дисциплін ОНМедУ

Володимир Крикляс

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від “__” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Гулюк А.

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ___ від “__” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

Гулюк А.

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів: 3 Годин: 90	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 221 «Стоматологія» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Денна форма навчання</i>
		<i>Вибіркова дисципліна</i>
		<i>Лекції (0 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (30 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (60 год.)</i>
		<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>
		<i>Форма підсумкового контролю – дифзалік</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни в межах професійної спеціалізації є глибоке оволодіння дисципліною для здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни,

Завдання:

1.2 Основними завданнями вибіркової навчальної дисципліни є:

- 1) здобути глибокі знання з дисципліни та суміжних спеціальностей;
- 2) клінічні прояви патології порожнини рота та показання до застосування різних методів лікування і реабілітації;
- 3) можливість отримати відповідний рівень знань з особливостей клініки, діагностики, строків та методів лікування стоматологічних захворювань
- 4) поглиблено вивчити основні етапи і методики проведення відновних стоматологічних операцій
- 5) оволодіти технікою обстеження щелепно-лицевої ділянки хворих
- 6) розробляти план та тактику лікування і комплексної реабілітації;

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність-Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі стоматології та медицини

Загальні компетентності

ЗК 2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

ЗК 3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність генерувати нові ідеї.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини, майбутньої професійної діяльності у сфері вищої медичної освіти.

СК 2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.

СК 4. Здатність обирати методи та критерії оцінки досліджуваних феноменів та процесів в галузі медицини відповідно до цілей та завдань наукового проекту.

СК 5. Володіння сучасними методами наукового дослідження.

СК 6. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.

СК 7. Здатність інтерпретувати можливості та обмеження дослідження, його роль у суспільстві.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового спрямування.

ПРН 2. Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема.

ПРН 3. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо.

ПРН 4. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення

ПРН 9. Винаходити нові способи діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 10. Використовувати результати наукових досліджень в стоматологічній практиці, освітньому процесі та суспільстві.

ПРН 15. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.

ПРН 16. Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися наукової етики.

ПРН 17. Демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідальність щодо достовірності отриманих наукових результатів.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- Анатомію щелепно-лицевої ділянки .
- Принципи малоінвазивних хірургічних втручань при лікуванні стоматологічних захворювань.

вміти:

1. провести клінічне обстеження хворого (анамнез, огляд, пальпація, та ін.).
2. аналізувати результати обстеження і проводити дифдіагностику
3. диференціювати показання до малоінвазивних хірургічних втручань.
4. скласти план лікування
5. визначати принципи комплексного лікування хворих

Зміст навчальної дисципліни:

Організація роботи хірурга-стоматолога. Інструментарій для малоінвазивних хірургічних операцій. Особливості психології пацієнтів. Загальні принципи операційних втручань: планування розтинів, види швів. Вибір оптимального методу знеболення.

Визначення показань до малоінвазивних хірургічних втручань (резекція верхівки кореня зуба, ампутація кореню зуба, гемісекція, коронаро-радикулярна сепарація).

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: кредити ЄКТС (ECTS), загальний обсяг 120 годин, у тому числі 60 годин аудиторних навчальних занять і 60 годин самостійної та індивідуальної роботи.

3.Зміст навчальної дисципліни:

«Малоінвазивні хірургічні методи і підходи в клінічній практиці лікаря-стоматолога»

Організація роботи хірурга-стоматолога. Інструментарій для малоінвазивних хірургічних операцій. Особливості психології пацієнтів. Загальні принципи операційних втручань: планування розтинів, види швів. Вибір оптимального методу знеболення.

Визначення показань до малоінвазивних хірургічних втручань (резекція верхівки кореня зуба, ампутація кореню зуба, гемісекція, коронаро-радикулярна сепарація).

Об'єктивні методи дослідження із застосуванням сучасної діагностичної апаратури. Рентгенологічні: рентгенографія, томографія, панорамна рентгенографія і пантомографія. Застосування штучного контрастування. Комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, радіоізотопна, ультразвукова діагностика, дистанційна та контактна термографія.

Тема 1. Операції резекції верхівки кореня зуба. Показання. Методика проведення операції резекції верхівки кореня зуба

Тема 2. Операції ампутації кореня зуба. Показання. Методика проведення операції ампутації верхівки кореня зуба

Тема 3. Операції гемісекції кореня зуба. Показання. Варіанти хірургічного втручання. Методика проведення операції

Тема 4. Операції коронаро-радикулярної сепарації. Матеріали, що застосовуються при операції. Показання. Методика проведення операції .

Тема 5. Класифікація доброякісних пухлин щелепно-лицевої ділянки. Клініка кореневих кіст. Показання до операції кістектомії з ретроградними пломбуванням і підсадкою штучної кістки. Матеріали, що застосовуються при операції. Методика проведення операції .

Тема 6. Клінічні форми ретенуваних зубів. Методика проведення операції .Використання штучної кістки після атипичних видалень ретенуваних і дистопованих зубів

Тема 7. Лікування міжкореневої резорбції підсадкою штучної кістки Методика проведення операції

Тема 8. Показання до видалення зуба. Методики пломбування штучною кісткою лунки видаленого зуба

Структура вибіркової навчальної дисципліни

		Всього	Лекції	Пр.зан.	СРС
Тема 1.	Резекція верхівки кореня зуба	12		4	8
Тема 2.	Ампутація кореня зуба	12		4	8
Тема 3.	Гемісекція	12		4	8
Тема 4.	Коронаро-радикулярна сепарація	10		4	6
Тема 5.	Кістектомія з ретроградними пломбуванням і підсадкою штучної кістки	12		4	8
Тема 6	Використання штучної кістки після атипичних видалень ретенуваних і дистопованих зубів	10		2	8
Тема 7	Лікування міжкореневої резорбції підсадкою штучної кістки	10		4	6
Тема 8	Пломбування штучною кісткою лунки видаленого зуба	12		4	8
	Разом	90		30	60

3.Теми практичних занять вибіркової навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Практичне заняття 1. Показання до операції резекції верхівки кореня зуба. Матеріали, що застосовуються при операції.	2
2	Тема 1. Практичне заняття 2.	4

	Методика проведення операції резекції верхівки кореня зуба	
3	Тема 2. Практичне заняття 3. Показання до операції ампутації кореня зуба. Матеріали, що застосовуються при операції.	2
4	Тема 2. Практичне заняття 4. Методика проведення операції ампутації кореня зуба	2
5	Тема 3. Практичне заняття 5. Показання до операції гемісекції. Варіанти хірургічного втручання. Матеріали, що застосовуються при операції.	2
6	Тема 3. Практичне заняття 6. Методика проведення операції гемісекції	4
7	Тема 4. Практичне заняття 7. Показання до операції коронаро-радикулярної сепарації. Матеріали, що застосовуються при операції.	2
8	Тема 4. Практичне заняття 8. Методика проведення операції коронаро-радикулярної сепарації	2
9	Тема 5. Практичне заняття 9. Класифікація доброякісних пухлин щелепно-лицевої ділянки. Клініка кореневих кіст. Показання до операції кістектомії з ретроградними пломбуванням і підсадкою штучної кістки. Матеріали, що застосовуються при операції.	2
10	Тема 5. Практичне заняття 10. Методика проведення операції кістектомія з ретроградними пломбуванням і підсадкою штучної кістки	2
11	Тема 6. Практичне заняття 11. Клінічні форми ретенуваних зубів. Методика проведення операції .Використання штучної кістки після атипових видалень ретенуваних і дистопованих зубів	2
12	Тема 7. Практичне заняття 12. Лікування міжкореневої резорбції підсадкою штучної кістки Методика проведення операції	2
13	Тема 8. Практичне заняття 13 Показання до видалення зубу. Методики пломбування штучною кісткою лунки видаленого зубу	2
Всього		30

3.Теми самостійних робіт вибіркової навчальної дисципліни

№	Тема	Кількість годин
---	------	--------------------

Тема 1.	Резекція верхівки кореня зуба	8
Тема 2.	Ампутація кореня зуба	8
Тема 3.	Гемісекція	8
Тема 4.	Коронаро-радикулярна сепарація	6
Тема 5.	Кістектомія з ретроградними пломбуванням і підсадкою штучної кістки	8
Тема 6	Використання штучної кістки після атипових видалень ретенуваних і дистопованих зубів	8
Тема 7	Лікування міжкореневої резорбції підсадкою штучної кістки	6
Тема 8	Пломбування штучною кісткою лунки видаленого зуба	8
	Разом	60 годин

7. Методи навчання

Викладання вибіркової навчальної дисципліни *на практичних заняттях* забезпечується методичними розробками для кожного практичного заняття, наочними засобами навчання для кожного заняття (презентації, відеолекції), інформаційним ресурсом кафедри, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Самостійна робота при вивченні вибіркової навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи, наочними засобами навчання (відеолекції, презентації), інформаційним ресурсом кафедри, тематикою самостійних робіт, структурованими алгоритмами контролю вмінь.

Підсумковий контроль проводиться, вивчення дисципліни завершується заліком на останньому практичному занятті.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: тестування за типом Крок-2, усний іспит.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
  - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом та його батьками, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та

інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;

- максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Здобувач допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів і склав тестовий контроль за тестами «Крок-2» не менш ніж на 90% (50 завдань).

Тестовий контроль проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та безперервної освіти ОНМедУ на останньому занятті напередодні іспиту.

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
Вирішення клінічної задачі з оцінкою лабораторних та інструментальних досліджень.	1
Відповідь на теоретичні запитання.	2
Оцінка рентгенограми, .	1
Практичне завдання за типом ОСКІ.	1

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти на заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	Здобувач правильно, точно і повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, міг запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонстрував виконання практичних навичок, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання.
Добре	Здобувач достатньо повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При вирішенні клінічної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації даних анамнезу, результатів клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиція альтернативного варіанту викликала утруднення. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою викладача.
Задовільно	Здобувач у неповному обсязі виконав всі завдання екзаменаційного білету, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, не знав окремих деталей, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував свої відповіді та трактував формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички.
Незадовільн	Здобувач не виконав завдання екзаменаційного білету, у більшості

о	випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не міг інтерпретувати отримані дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, відповісти на поставлені питання, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички.
---	--

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Оцінка за дисципліну складається на 50% з оцінки за поточну успішність та на 50% з оцінки за залік.

Середній бал за дисципліну переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою (200-бальною шкалою).

Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічний відділ Університету програмою «Контингент» за формулою:

Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

Навчально-методична література:

12. Рекомендована література

Основна (базова) література

1. Тимофеев А.А. Челюстно-лицевая хирургия. – Киев, ВСИ «Медицина», - 2010, с.425.

2. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии в 3-х томах. – Киев, «Червона Рута – Турс», - 1999, - т.1,2, с.425, 560..

3. Тимофеев А.А. Руководство по челюстно-лицевой хирургии и хирургической стоматологии в 3-х томах. – Киев, «Червона Рута – Турс», - 2004, - с.1062.

4. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія і щелепно-лицева хірургія в 2-х томах , – Київ, «Логос». – 2011. – т.1.,2, с.635, 650.

5. Стоматологія: підручник: у 2 кн. – М.М.Рожко, З.Б.Попович, В.Д.Куроедова та ін.. за ред..проф.М.М.Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», 2013., - 872 с.

6. Челюстно-лицевая хирургия и хирургическая стоматология в 2-х томах.\ Тимофеев А.А. – Киев, ВСИ, «Медицина» 2020.- 992 с.